

10-5-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευ. 1869/μάρτιος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κοινότητα)... *Ἀρετ. γ.*...
(παισιότερον ὄνομα: *Γκρίμλικη*, Ἐπαρχίας... *Δωδωνῆς*
Νομοῦ... *Μωαχτίχ* —
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Σταύρος*
Αν. Τ. Ζούλμης: ἐπάγγελμα *διδάσκαλος*...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ἀρετ. γ. - Ταχ. Δοκίμων - Σμύρνη*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *δύο (2)*.
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον... *Αν. Τ. Ζούλμης*... *Σταύρος*
Ζούλμης... *Καὶ Ζούλμης*... *ἐν τῷ χωρίῳ*
ἡλικία... *παρατηρηθεὶς*... *ἐν τῷ*
50... *ἐ. τ. ω. γ.*... *τόπος καταγωγῆς* *Σμύρνη*... *ἐροί*:
1) *Ἡ θανατοῦ*... *ἡ ἀπορίας*...
2) *ἡ ἀπορίας*... *ἡ ἀπορίας*...

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; *Αἱ ἐνδοτικαὶ περιοχαὶ*
διὰ βοσκήν καὶ αἱ ἀγροτικαὶ διὰ βοσκήν -
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; *Ἡ ἀπορίας*... *ἡ ἀπορίας*... *ἡ ἀπορίας* -
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
... *ἐν τῷ χωρίῳ*... *ἐν τῷ χωρίῳ*...
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων τρυ, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; ... *Δωδωνῆς*... *Ταχ. Δοκίμων*... *Σμύρνη*...
μετὰ τῶν τέκνων... *μετὰ τῶν τέκνων*...

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

... *συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας* .....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; ..... *ΝΑΙ* .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εις αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

... *Δὲν ὑπάρχουν τοιαῦτα* .....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημακατόροι κλπ.) ..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των (εἰς εἶδος ἢ εις χρήμα) ; .....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργαταί ; Ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν πρυγητόν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .....

ἐν αὐτῇ ἢ ὀπίσθεν κέντρα .....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμῖς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

..... μ.μ. 1911. π.π. 1950. ....
 .....
 .....

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... μετα. π.π. 1950. ....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .....

..... ἀπὸ π.π. 1930. ....

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .....

..... ἐν τῇ ἀρδευτικῇ τῇ μονόφτερο καὶ
 ἐν ξηρυντικῇ τῇ δίφτερον. ....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. .... 4. .... 7. .... 10. ....

2. .... 5. .... 8. ....

3. .... 6. .... 9. ....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) ... μ.μ. π.π. 1950. ....

3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... μ.μ. π.π. 1950. ....

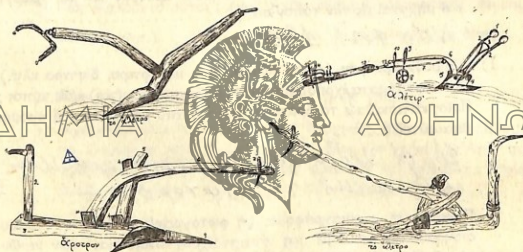
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) .. *ο.φ.β.ε.π.ο.ε...*

5) Μηχανή ἀλωνισμού .. *β.π.α. ... τ.α.ν. ... 1950* .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....

β.π.α.β.κ.ς. ... ἑ.μ.π.ε.ι.ρ.ο.τ.ε.χ.ε.κ.ι. ... γ.ε.ω.ρ.γ.ο.ι. ...

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. *χ.ε.ρ.ε.λ.α.β.α.* ... 6. *β.μ.ρ.τ.α.ρ.ε.* ... 11. ....

2. .... 7. *μ.π.ο.ν.κ.λ.ι.ν.α.* ... 12. ....

3. *κ.α.τ.α.ί.ρ.ι.* ... 8. *ρ.ο.υ.χ.κ.ι.λ.α.* ... 13. ....

4. *β.γ.ι.κ.α.* ... 9. .... 14. ....

5. *β.π.φ.θ.α.* ... 10. .... 15. ....

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀριθμῆσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχθυογραφήσατε τὴν φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκαστου.

Диа. тх. епифант. кон. теград. архиво-
писпо. мигеро. и хі. Диа. тх. зр. фад. тх. кон
зривити. ма. мигерд. митил.

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρόστρου; .....

Σχεδόν ἀρδαιύνει με ἡ γυμνασία καὶ τὸ πᾶν ὁ πᾶν

- 6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

βίπαφ.νι-πριόνι-αρίδα-ξυλοκόπτο-
και ξυλόφ'ι—

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *β. ο. ε. δ. - κ. μ. ι. υ. γ. α. - ἱ. ἵ. π. ρ. ι. -*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; *.. β. υ. κ. η. δ. ι. ω. - .. ἰ. ἵ. α. β. γ. κ. λ. ι. α. - ἑ. γ. - (ἡ. π. υ. ν. ι. - κ. μ. ι. υ. γ. α.)*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
μ. ο. γ. ο. κ. - ὅ. τ. α. - τ. α. ν. τ. α. - ἡ. ρ. α. β. γ. - β. ο. ε. δ. -

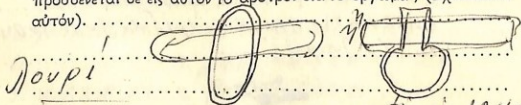
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζέ-
νια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν).

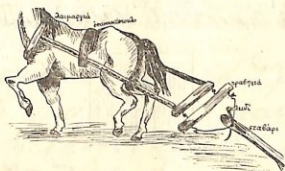

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *μ. κ. τ. λ. - τ. ω. - ἱ. γ. γ. ο.*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;
μ. ο. - λ. α. μ. α. ρ. γ. ι. α. - ἐ. κ. - δ. ε. ρ. μ. α. τ. α. γ. - καὶ - τ. ρ. α. λ. α. φ. α. ρ. ι. α. -

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ τὰ προσδεθῆναι
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἡ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας... *Κου... ὁ κορὴ... Π.κω*

γυναικες., γεννηθεις., ελπιουσα., των
 εχθρων., και., ολων των., ετερων., γενηται -

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

ΕΠΙ. ΒΑΥ. ΔΙΑ. ΖΗΤΗ. ΚΑΙ. ΧΕΙΡ. Α. ΔΥΝΑΤ
ΕΠΙ. ΠΑΝΤΑ. Α. ΠΑΝΤΑ. ΜΕ. ΤΑ. ΠΑΝΤΑ. ΡΙΑ. ΖΗΤΗ.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία),
Μετ. 6x.α.ι.ι. 3.4.α.τ.δ. 4.6.ρ.2.τ.5. 4.α.α.τ.δ. 6.κ. 5.τ.ι.ο.ν.

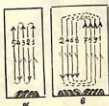

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

με... βία... τὰ... ἔργα... ἐγίγνετο... κατ' ἐν...
... γραμμῇ... κατ' τὰ... α'...

ἡ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

μτ' ἡπλυνθῆναι ἐκ τῶν ὀφειλῶν... Β...

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν ἰσχύει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωμάτων σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) *Η σπόρα και το ὄργανο τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεταί ἀκόμη)
εἰς λαοῦς (δηλ. σπορές ἢ σποριές, νταμιές, σιασιές, μεσδραδές
κ.λ.π.); .....

6.02.1955. №4. 01.09.1955 -

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρὶς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ; .....

... 4. januar —

- 6) Πού υπάρχει η συνήθεια να γίνεται η σπορά του σίτου και άλλων δημητριακών μόνον με σκαπάνη, δηλ. να μη χρησιμοποιείται άροτρον; ; . . . ΜΟΥΣΤΑ...ΕΙΣ...ΜΙΛΕ...Ζ...Κ...Ε...Ζ...

2. H_2PO_4^- ..... 500. T.M.

- 7) Ποιοι τρόποι ή είδη οργώματος (άροτριάσεως) ήσαν έν χρήσει παλαιότερον (ή σήμεραν). Δηλ. ή διάνοιξις τών αύλάκων μέ τόν ύνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. ....

..... надзир —

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. .... εἰς... ὀ.ρ. γ.υ.φ. α.β.β. ... π.ρ. α.ο. ρ.ι. β.ι. κ. ε. γ. β.

[illegible]

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημοτριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

Τὸ πρῶτον ἐξήκολο ἐρμηνεία
τῶν β' διαλογῶν (σταυροῦτα) καὶ
τετάρτῃ εἰσαφ' ἑ. Δι' ἀρὰ βιβλίου
καὶ ἀποδείξας διὰ αὐτῶν καὶ λεπτοῦς ἐργασίας

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

Էջերը... կողմերը... Գրքերը... և
 քաղաքը... Երևանը...

- 3) 'Επί πόσα έτη δέον νά άφεθῇ άσπαρτον τó χωράφι, δηλ. εις άγρ-
νάπανσιν, διá νά σπαρθῇ κατόπιν σιταρι ἢ άλλο δημητριακόν...

ΕΥ... ⁹ΕΤΟΣ... ΠΟΛΙ... ΜΟΝΟΝ... ΟΥΔΕ... ΔΕΔΕΥΧΕ... ΕΠΙΡΚΕΙΤ
ΑΡΧΩΝ -

- 4) Πόσα ὀργῶματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; δὲ πάντα... ἔλ... ὅταν... ἀρχὴ ὥστε

Ποία έργα λεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;.....
β. γ. δ. ε. στ. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. —

- 5) Ποια εργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν. π.χ. τὸ δι σ ά κ υ εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; .....

...βιγνόμενος ὁ... πτορβόας -

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίαισιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλει-
ψει δὲ τῆς σιδηρᾶς ράβδου, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; .....

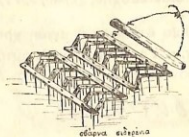
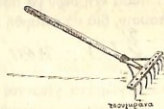
με... κ.ψ.τ.ρ.α.λ... τὴν πο.δ.ε.τ.κ.μ.ε.ν.η.λ... ε.τ...
τὸ... κ.ρ.α.λ... τὴν... β.ο.υ.κ.έ.ν.τ.ρ.ο.ν... ..

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); ..... Ν.Α.Ι. ....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα,
τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Г. д. р. х. а. . . а. с. . . б. а. н. д. о. т. . . з. в. е. н. . . з. н. о. р. а. в. и. з. —

- 7) Ποια χωράφια έκαιλιεργούντο (ή καλλιεργούνται) διά την σποράν όσπρίων. Πώς έγινετο η σπορά και η καλλιέργεια έκάστου είδους. Τα βεβαιωμένα

ΕΙΔΟΥΣ... ΙΑ... ΔΥΤΡΙΔ... ΚΑΙ... ΕΡΧΟΜΕΝΑΙ... ΕΛΙ... ΤΩ
ΚΑΘΗΜΕΝΑ... ΑΡΧΕΤΕ... ΗΕ... ΕΡΧΟΜΕΝΑΙ...
ΠΡΟΣ... ΡΕΒΕΘΙΟΥ - ΕΡΧΟΜΕΝΑΙ... ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΑΙ... ΕΡΧΟΜΕΝΑΙ...

- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ....

Τὸ πρῶτον ἐν ἐκκλησίᾳ... τὸ δὲ βλῆναι καὶ τριγυρῆσαι
ἐν οὐρανῷ. 4^{ον} τὸ βλῆναι ἀποθανόντων ἐν ἐκκλησίᾳ παύσης

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
καὶ ἄλλως.

Δι' αὐτοῦ κατὰ βίβλιν ἀνὰ 0,50 μ.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

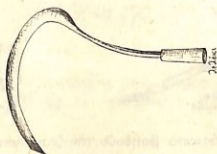
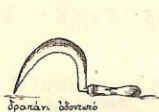
α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Με τὸ δρεπάνι.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ....

ὀδοντωτή

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

Αὐτὴ μικρὴ ξύλινος ἴσως σκελετὸς μετὰ ἀγαθὰ μαν... μετὰ ἐλαφρὰν κ.τ.λ.

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ἄ.) *Τὰ δρεπανία... καὶ αὐτοὶ ποιεῖν ἐκ τῶν*
ἐμπορίων... τῶν σιτῶν... τῶν κριθῶν... μερικῶς καὶ ἀπὸ χαλκοῦ

- 6) Ὡτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.) .. *Εἰς. αὐ. ... καὶ ... τὴν. α. ... ἀνὰ. κ. γ*
αὐ. ... ἀφ' αὐ. α. ... ἀφ' αὐ. α. ... μ. ε. ... ἀνὰ. τ. α. ...

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ....

- 2) Οί στάχυες πού ἔμεναν (ἢ μένου) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται) . . . . .

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς,
πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα ; .....

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεῖρες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίεσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

[illegible]

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. . . . . *Χειρ. 607* . . . . .

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοι θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; Ύπῃρχον (ή υπάρχουν)
θεριστάι, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;.....
ἀνθρώποι οἱ γυναίκες καὶ ὁ θεός.....
οἱ ἀπόστολοι Συναθροίσται οἱ.....
ἐνδρῶς ἐκ τῆς γῆς ὁ θεός.....

- 2) Πῶς ἡμῖνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀποκοπὴν (ἐξοκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χεῖμα ἢ εἰς εἶδος; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ; (Παραθέσατε με τὰς πληρωφείας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).....
 ΔΕΥ. ἀτάρχειν εἰδικαί.....
 θεωροῦντες.....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν; Ἐπίσης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπῳσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των); .....
- ἔσ. Ἰδ. ... χεῖρ. α. δυνάμει. αἱ γυναῖκες. γερου. κατὰ τὴν ἔναρξιν. οἱ περιβάλλονται. αἱ αἰσθάνονται. ἡ γυναῖκες. γερου. αἱ αἰσθάνονται. ἡ γυναῖκες.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

ὅχι -

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

ὅχι -

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

εἰς τὴν τὴν ἡμέραν καὶ ὅχι -

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Συνήθως... ἡμέρας... μετὰ... τοῦ... θερισμοῦ καὶ... μετὰ... πρακτικῶς... τὰς... βραδυνὰς ἢ πρωινὰς ὥρας... τοῦ... τοῦ... χρόνου -

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Τὸ φύτεμα..... (ΝΥΤΕΒΡΙΟΝ)
Νοῖ Τὴν ἀνοιξιν..... (ΜΑΡΤΙΟΝ)

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

Δεν γινετα φανει και εδων η
παραγωγη της ειναι ερακωδης

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ θηρά-χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ναί με ειναι (επιφορετ χορτα)

η τριφυλλει επι τοις πεδινις. Κοπηται
με κισιαν και ξηρουνται επι τοπον μετε
με εδικοι κυβητιον βουκαλιστα και μεταφερε-
ται ες χορτασσομνη

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανός, καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.)... μετὰ μετα γονυιον με κισοι

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογία, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Τη... πορτο... κορμ... χερ...
 δι... λ... με... τι... κ...
 β... με... (κ...), ...
 ... με ...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- θεσίν, π.χ. εἰς τὸ ἀλῶνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....
 Λινύθου μεταφρονεῖ διπλᾶ ἀπὸ τοῦ ἀλῶνι.
 καὶ γίνεται μετὰ τὴν θ.μ. νέος. (μεταφρονεῖ)

- Δείκτες και δείκτες ορισμού

- Singapore*

- ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΒ. ΤΕ. Δ' ΚΡΕΙΤΤΗ. ΧΡΕΙΑΣ.
ΚΑΙ 64. ΘΕΑΙ. ΚΑ. ΤΗΤ. ΠΑΡΑ. Ο. ΔΕΡ. Ρ. Ρ. Τ.

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.
 Τοποθετεῖται τὰ δικάμια ἐς μέγαν βαρὺν
 κικλινῶν γύρον ὅπου τίτ. ἀφανιστοῦται.
 καὶ ἀφ' αὐτῶν προερχομένης γυμνασίαι.....

- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησην τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

νίου, ξύλινος στύλος, ύψους δύο μέτρων (καλούμενος στη γλώσσα

[illegible]

— 20 —

τες, καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....
 τ.α. βίβλ. με. ἡ. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.
 τ.α. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.
 γ. γ. μ. ν. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. ....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἀ.) Ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

...ε. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.
 φ. α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. ....

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

ἀπὸ 7 π.μ. ἄρχει ἡμερῶς... καὶ 2 π.μ.
ἔρχεται τὸ ἀπὸ γυμνασίου... 3 π.μ. ἔρχεται...

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν); .....

1) ἔχ. διχάλι... δικοῦλι... καὶ τὸ
τριγωνοειδές...

2) τὸ ξυλὸν καὶ τὸ
3) ὁ κροκοῦς ἢ τὸ κροκοῦ...

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; .....

μὲ τὸ δικράνι ἢ τὸ τριγωνοειδές... ὁ δὲ στάχυς... ἐντὸς τῶν...

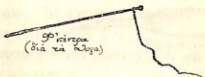
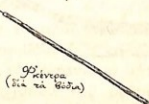
- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

ὅταν... ἔχ. βέργα... καὶ... βουκέντρι...
ὅταν... ἔχ. βέργα... καὶ... βουκέντρι...

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

Δεῖ... ὑπάρχει... ἰδιωτέρως... ὁ νότος...
 Διημερῶς... μίση... ὅτι... τὰ... ἔργα... —

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

... ἄ. λ. λ. χ. κ. β. τ. ο. ...

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδιά ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν .....

... ὁ... ἰδιώτης... ὁ... γεωργός... με... ἰδιώτης...
 τὴν... ἑαυτοῦ... —

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἐπὶ... μικρῆς... παροχρησῆς... ἐκ... ἀπαιεῖτο
 καὶ... (χονδρῶν... ξύλων) : ἀπὸ... ἑαυτοῦ... —

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

Λιχνισθῶν... τὰ... ἀπὸ... ἑαυτοῦ... —
 23 ἑξῆς 0,05 μ.

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

ἐπὶ μιν. κ.τ. παραγωγῆς. ἐπὶ... ἐπὶ...
ἐπὶ... ἐπὶ... ἐπὶ...

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνερα
μικροῦ ἀροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

τὸ εἰκαστικό

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; .. μιν. κ.τ. παραγωγῆς... ἐπὶ...
ἐπὶ... ἐπὶ...

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) . . . . .

4. ΕΠΙΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΤΑΝΙΣΤΕΛΟΥ ΣΥΔ-ΕΛΛ. ΧΑΡΤΟΣ
 ΟΔΟ. ΣΥΜΦΩΝΑ ΤΡΙΤ. ΟΥΤΩΣ. ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
 ΣΙΣ. ΣΙΣΤΕΡΩΝ. ΧΡΕΩΣΤΩΝ. ΕΥΡ. Τ. Δ. Ρ. Ε. Θ. Δ. Ι. Υ.
 5. ΥΑΜΙ. ΕΣ. ΠΙΝΟΝ. ΟΥΡΩΝ.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

20x1

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀγωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς).

[illegible]

β'. Δίχνησμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἄλωνασιμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....
 1. Τ.δ... ζιχιριατ ε. ριγζαι. ρε. τι. διμραγι
 2. το..τρι.κινδι..(νιδραχ. και. ηε.τζε.και.). 27
 3. ζι.ζι.νυν.. και. τι. ριχιριατ ε. ρε. το.. γ.τε.δ'ρι-
 4. ζι.ηδ.γ.τι.αρ.νυ.....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίγνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ο... θυρί... καὶ ἔπειτα... ὡς... ὡς... ὡς...
... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...
... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτᾶρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...
... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...
... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

..... οὐδὲν συννοτίζειται .....

..... ἔνδρ. γνήσιον... οὐκ ἐστὶν... ἀφανιστῆς.

ἀντὶ... ἐξ... περιττῶν... τὰ... ὑπὸ... πείρεται

...καθαρίζεται... ..

- 6) Ἐποὺ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

..... Κοσκινιστὴν... ..

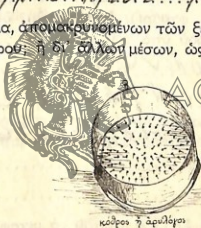
(στρεψυλῆς... ..)

μ. με... ..

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

... μετ' ἐλαιοῦ καὶ νεροῦ. ....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπτηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

... οὐδὲν ἐργαλεῖον εἰσέρχεται. ....

... ἀπὸ τοῦ ἑλαιοῦ καὶ νεροῦ. ....

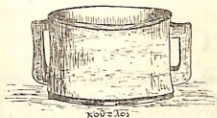
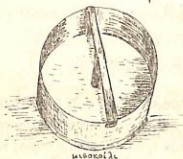
... μετ' ἐλαιοῦ καὶ νεροῦ. ....

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

... οὐδὲν — ....

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὁκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικᾶς εἰκόνας).....

[illegible]

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλώνιατικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἔχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) ... *εἰς... (βυζυγίον)... ἢ... (βυζυγίον)... ἀκ.*

κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κάς συνηθείας) ... *εἶναι... δὲ κεν... γ... ζυγισθ... ἀμφότερα*
ἐν... χωρὶς τοῦ στοιχείου... ἐπιδιόμουν

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... *ἐπὶ ἡλικιαστικῶν*
βελήθων παρὰ τὴν ἡλικίαν.....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

... *ἡλικία τὴν ἀφαιρίαν*.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχῶν,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

... *ὅχι*.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΘΕΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), 'Αποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Μοναχ τῶν ἡμερῶν τῆς ἀναμματος
μον. οὐδ' ἐπὶ π. ο. τ. ε. : ἀ' 7 το. τ. ε. :.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

... *τὰ ἑσπέρια*.....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

.....*δ. ν. ι. τ. α. ρ. σ. ι. ν. ι. δ. α. τ. ε. ρ. ο. ν. δ. ν. ι. τ. α.*

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν· παιδιά, ηλικιωμένοι, ποίος άλλος;....

.....*β. ν. υ. θ. α. ρ. ο. ν. ρ. ι. ν. ε. ρ. ι. κ. α. ν. τ. α. ρ. α. σ. ι. α.*

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αχ ναι, από ποιον μέρος;.....

τ. α. π. α. ν. δ. ι. α. δ. ν. υ. θ. ο. ν. β. υ. ρ. ο. ν. θ. ι. ν.
τ. ι. δ. ν. ο. ι. κ. α. κ. ρ. ι. δ. η. κ. α. ι. κ. α. ι. τ. ε. π. τ. ο. ν. -

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

μ. ι. δ. α. φ. ε. ρ. ο. ν. τ. α. ι. α. ε. ι. κ. ε. κ. ρ. ι. κ. ο. ν.
μ. ε. ρ. ο. ν. τ. ο. υ. π. α. ρ. ο. ν. κ. α. ι. τ. ν. α. ν.
τ. ι. δ. ο. ν. τ. α. ι. α. β. υ. ρ. ο. ν. -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον· δια κάθε πυράν;

1) Προσευχάι, διάφοροι επικλήσεις, ζόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα .....

μ. α. σ. κ. α. ρ. ι. μ. α. τ. α. κ. α. ι. χ. ο. ρ. ο. ι.
μ. ε. τ. ο. π. ι. κ. α. τ. ρ. α. χ. ο. ν. δ. ι. α. -

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

ρ. ι. ν. ε. ρ. ι. π. α. ν. δ. ο. ν. α. ν. κ. α. ν. τ. ο. υ. π. α. ρ. α. τ.
ο. θ. ο. ι. ο. χ. ε. δ. ο. ν. θ. υ. ξ. κ. ρ. τ. ι. ρ. α. ρ. η. π. α. ι. δ. ε. κ. α. ρ. ε. ι. ν.
κ. α. σ. ο. ν. κ. α. σ. ο. ν. ζ. ε. φ. λ. α. τ. ι. α. ν. κ. α. ι. γ. ε. ρ. ο. ι.
α. γ. χ. ρ. ι. ε. τ. ο. τ. ο. χ. ο. ρ. ο. μ. ε. π. α. ρ. ι. π. α. ρ. η. α.
η. α. υ. τ. ο. σ. χ. ι. δ. ι. α. 31 τ. ρ. α. χ. ο. ν. δ. ι. α. -

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

odd in —

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

Εναιοντο και παλαιαν ερωτηματα
αυτων ιδιων εναντιον εναντιον.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερή περιγραφήν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

[illegible]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ